

O projekcie zmiany ustawy o gwarancjach wyznania

Autor tekstu: **Michał Pietrzak**

Uwagi prof. Michała Pietrzaka o projekcie zmiany ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, przedstawionym przez Ministra-Szefa URM w piśmie z 17 listopada 1994 r. (21 listopada 1994 r., Warszawa)

Projekt uwzględnia, ale nie w pełni, postulaty niekatolickich kościołów i związków wyznaniowych. Ocenic jego propozycje należy pozytywnie. Szkoda, że nie mają one charakteru sformułowań artykułowych. Wskazaniem byłoby zwrócenie się do Rządu o przedstawienie wszystkich projektów nowelizujących ustawy, będących konsekwencją konkordatu.

Ponieważ proponowane zmiany nie mają charakteru przepisów prawnych a są jedynie ich opisem, trudno jest ocenić ich przydatność praktyczną. Wątpliwości budzi nowy art. 19¹ wprowadzający dwustronne umowy, zawierane między rządem a władzami kościoła. Nie wiadomo, czy umowy te miałyby zastąpić ustawy czy je jedynie uzupełniać a także czy dotyczyłyby kościołów i związków wyznaniowych nie mających regulacji ustawowej. Nowy art. 19² rozstrzygnąłby wątpliwości dotyczące chowania na cmentarzach katolickich zwłok niekatolików.

Proponowany ust. 5 w art. 25 powinien przyznać niekatolickim kościołom i związkowi wyznaniowemu prawo do zakładania radiostacji według przepisów zawartych w ustawie o łączności z 1990 r. a nie ustawy o radiofonii i telewizji z 1993 r. (powinno być: ustawy o radiofonii i telewizji z 1992 r.).

Proponowany art. 42¹ powinien zostać uzupełniony o prawo bezpłatnego nabywania nieruchomości rolnych z Państwowego Funduszu Ziemi, położonych na ziemiach zachodnich i północnych przez wszystkie kościoły i związki wyznaniowe.

Poza proponowanymi zmianami — nowelizacja ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania powinna uwzględnić:

1. uprawnienia do odliczania od podstaw opodatkowania osób fizycznych - darowizn na działalność charytatywno-opiekuńczą wszystkich kościołów i związków wyznaniowych,
2. wyłączenie spod przepisów o zbiórkach publicznych zbierania ofiar na cele religijne, charytatywne, opiekuńcze, naukowe, oświatowe, wychowawcze oraz utrzymanie duchownych i osób zakonnych przez wszystkie kościoły i związki wyznaniowe,
3. materialne wspieranie przez państwo konserwacji i remontów zabytków sakralnych i budynków towarzyszących, należących do wszystkich kościołów i związków wyznaniowych,
4. udzielanie pomocy finansowej uczelniom prowadzonym przez wszystkie kościoły i związki wyznaniowe,
5. prawo niekatolickich alumnów i nowicjuszy zakonnych do odraczania służby wojskowej a duchownych i zakonników do przeniesienia do rezerwy,
6. zrównanie w prawach z kapelanami katolickimi kapelanów niekatolickich, także w zakresie finansowania przez państwo ich działalności.

Nowelizacja ustawy — Kodeks rodzinny i opiekuńczy i ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego winna uwzględnić prawo wyznawców wszystkich kościołów i związków wyznaniowych do zawierania małżeństw wyznaniowych ze skutkami cywilnymi.

Nowelizacją powinny zostać objęte także inne ustawy:

1. ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
2. ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela,
3. ustawa z 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym,
4. ustawa z 12 września 1990 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych,
5. ustawa z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,
6. ustawa z dnia 29 stycznia 1993 r. o radiofonii i telewizji, (powinno być: z dnia 29 grudnia 1992 r.)
7. ustawa z 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym.

Odrębną sprawą jest ewentualna nowelizacja obowiązującej konstytucji, wprowadzająca możliwość regulacji sytuacji prawnej kościołów i związków wyznaniowych w drodze umów

wewnętrznych (rządu z władzami kościoła lub związku wyznaniowego) bądź umów międzynarodowych.

*

Tekst publikowany w: „Konkordat Polski 1993. Wybór materiałów źródłowych z lat 1993-1996”. Wybór tekstów: Czesław Janik, Uniwersytet Warszawski, Instytut Nauk Politycznych, Warszawa 1997, przygotowany na zlecenie Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską.

Michał Pietrzak

Profesor doktor habilitowany, historyk ustroju II Rzeczypospolitej, autor prac na temat wolności prasy, rządów parlamentarnych i odpowiedzialności konstytucyjnej. Pracownik Instytutu Historii Prawa i kierownik jedyne go Zakładu Prawa Wyznaniowego (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski).

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 16-11-2003 Ostatnia zmiana: 24-02-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2936) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2936>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl